

PANDEÀMIA

Catalunya entra en deflació

L'IPC cau un 0,7% a l'abril però el cost dels aliments creix a un ritme alt

LEANDRE IBAR PENABA
BARCELONA

L'índex de preus al consum (IPC) va caure un 0,7% tant a Catalunya com a Espanya l'abril passat en relació amb un any enrere, segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística. Però en comparació amb el mes anterior els preus es van incrementar, de mitjana, un 0,3% en el cas espanyol, mentre que a Catalunya es van mantenir plans.

Es tracta del primer mes amb caigudes de preus a Catalunya des del juliol del 2016, i des de l'agost d'aquell mateix any en tot l'Estat. Així doncs, l'economia catalana i espanyola entra en deflació per primera vegada en quatre anys fruit de la menor demanda interna arran de l'esclat de la pandèmia del covid-19.

Els economistes consideren una deflació qualsevol període en què els preus decreixen. És un procés habitual en temps de crisi, ja que els consumidors redueixen el consum

Carburants

La davallada del cost del petroli és, amb el confinament, la raó de la caiguda dels preus

a causa tant dels augments de l'atur com de la incertesa sobre el futur.

En els mesos previs a l'epidèmia l'economia ja havia mostrat símptomes d'alentiment, cosa que havia frenat el creixement dels preus. De fet, al març –quan hi va haver dues setmanes de confinament– l'IPC ja va ser del 0% tant a Catalunya com al conjunt d'Espanya. En aquest sentit, el 2019 es va tancar amb una inflació per sota de l'1%: lluny, per exemple, del 2,3% de l'octubre del 2017 o del 3,1% de principis d'aquell any.

A banda de tenir un efecte directe sobre la butxaca de les famílies, l'evolució dels preus és especialment important a la zona euro perquè serveix de guia al Banc Central Europeu, que té el mandat de mantenir la inflació pròxima al 2%, per dur a terme la seva política monetària. Un IPC negatiu, doncs, justifica en part que el BCE mantingui intacta la seva agressiva política d'injeccions de liquiditat amb l'objectiu tant de mantenir la solvència dels governs, com de fer córrer el crèdit cap a l'economia real, dues mesures necessàries per pal·liar els efectes de la crisi. També allunya la possibilitat d'eventuals pujades de tipus perquè mostra que el consum està aturat.

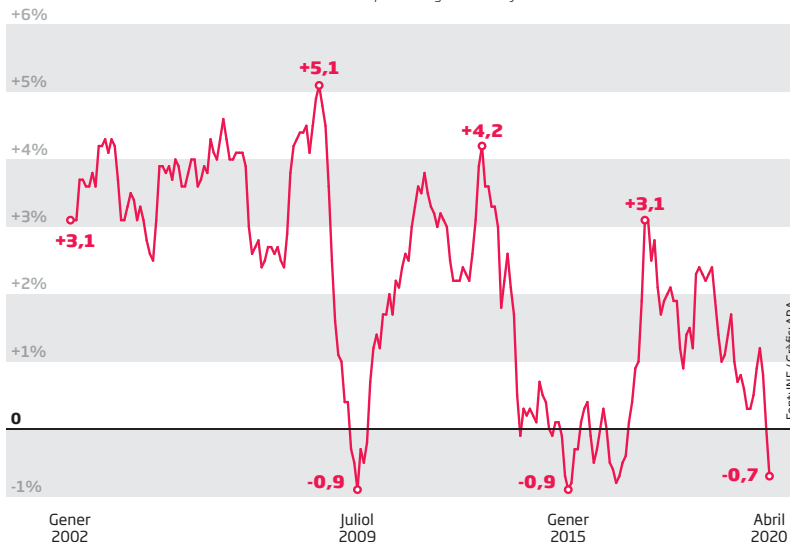
Malgrat la caiguda generalitzada, alguns productes, sobretot d'alimentació, van experimentar fortes pujades. Els llegums i hortalisses són el que es va encarir més, un 10,4% respecte al març. En la mateixa línia, les pizzes van pujar

El preu dels aliments és el que va pujar més a l'abril. XAVIER BERTRAL

EVOLUCIÓ DE LA INFLACIÓ

Creixement interanual de l'IPC en percentatge a Catalunya. Dades mensuals

12,2%

Atur

És l'augment de l'atur que es va registrar a l'abril a Catalunya respecte al març per l'impacte del coronavirus. Comparat amb l'abril del 2019, l'augment s'enfila fins al 22,59%, ja que acostuma a ser un mes en què baixa la xifra de desocupats.

-3,9%

PIB

L'aturada de l'activitat econòmica per la pandèmia ja es va notar en el producte interior brut català en el primer trimestre, quan va caure un 3,9% interanual, tot i que en aquest període només s'inclouen dues setmanes de confinament.

un 3,6%; el marisc, un 3,5%; el peix, un 2,7%; les patates, un 2,6%, i els sucus de fruita i les pastes, un 2,5%. De mitjana, l'alimentació ha pujat de preu un 4,4%. El cost dels productes de neteja també va augmentar un 1,2%.

Segons José García Montalvo, professor d'economia a la UPF, l'increment del preu dels aliments té sentit per diversos motius. El primer és un "canvi de canal" del consum. Concretament, la caiguda del consum en restaurants i bars ha fet disminuir molt la demanda –i per extensió els preus– al canal majorista, que és el que abasteix la restauració. "Ara la gent menja a casa", per la qual cosa és al canal minorista –botigues i supermercats– on es concentra la despesa en menjar, un canal que "reacciona molt més ràpid" als canvis de demanda, afegeix el professor de la UPF.

A l'altre extrem hi ha els carburants i combustibles. La caiguda del preu del petroli, que està als nivells més baixos en dècades, és l'altra de les principals causes de la deflació actual. Això s'ha notat, per exemple, en els combustibles líquids (com la gasolina), que de mitjana s'han reduït de preu un 18,1%, o l'electricitat, amb una caiguda del 5,8%. "El petroli s'ho menja tot", diu García Montalvo.

La caiguda dels preus dels carburants ha provocat una disminució mitjana del 6,8% dels costos de béns i serveis relacionats amb el transport. En el cas de l'habitatge, la disminució ha sigut del 6,6%. La restauració i l'hostaleria, així com el calçat i el vestit, també han pressionat els preus a la baixa.

El professor de la UPF creu que les dades encaixen: la caiguda de la demanda i el baix preu del petroli empenyen l'IPC cap avall si es compara amb un any enrere. Ara bé, el fet que els preus pugin en relació amb el març també té sentit, ja que la gran caiguda del petroli es va produir aquell mes. Per tant, la principal davallada ja s'havia produït, mentre que a l'abril ha pujat el consum d'alguns productes, especialment menjar.

Canvi de mètode

No obstant, l'INE va advertir en una nota publicada ahir que, a causa de les restriccions de moviments per la pandèmia del covid-19, ha hagut d'elaborar l'índex de manera diferent de l'habitual, seguint les recomanacions de l'Eurostat, l'agència europea d'estadística.

Normalment els organismes estadístics fan l'índex fent un rastreig a botigues dels preus dels productes típics del costell de la compra, però els confinaments arreu del món els han obligat a trobar mètodes alternatius. L'INE ha hagut de rastrejar preus per internet, cosa que pot haver afectat l'elaboració de l'índex.